

ปัญหาการลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด¹

หิรัญญิการ์ จันทร²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74 ถึง มาตรา 76 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ได้กระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 ถึง มาตรา 76 และเพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด เด็กกระทำความผิดอาจมีหลายสาเหตุ และมักมีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก บางสาเหตุอาจมาจากปัจจัยภายนอก เช่น สภาพครอบครัวที่ไม่เหมาะสม สังคมที่เป็นอันตราย หรือการผลักดันจากกลุ่มเพื่อน ส่วนบางสาเหตุอาจมาจากปัจจัยภายใน เช่น ปัญหาทางจิตใจ ความไม่สามารถในการจัดการอารมณ์ หรือการตัดสินใจที่ไม่เหมาะสม³ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจ สภาพการศึกษา หรือการกระทำตามแบบจำลองจากสื่อมวลชน ซึ่งส่งผลให้เด็กกระทำความผิดได้ ซึ่งอาจจะเปรียบได้ว่า เด็กก็เปรียบเสมือนกับผ้าขาว เป็นการใช้อุปมาทางวรรณคดีที่มักถูกใช้เพื่อบ่งบอกถึงความบริสุทธิ์และความไร้เดียงสาของเด็ก ในบางกรณีอาจถูกใช้ในบทกวีหรือการบรรยายเพื่อเน้นถึงความบริสุทธิ์และความไร้ที่มาในเด็ก ซึ่งเด็กมักถูกพิจารณาว่ามีความบริสุทธิ์และไร้เดียงสา ดังนั้นคำว่า เด็กเป็นผ้าขาว จึงมักถูกใช้เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของความบริสุทธิ์และความไร้ที่มาในเด็กโดยรวม แต่ควรจะทราบว่าสถานการณ์และบทบาทของเด็กสามารถแตกต่างกันไปตามเนื้อหาและบริบทที่ใช้คำนี้ในการใช้งาน คำว่า เด็ก และ เยาวชน เป็นคำที่มักถูกใช้เพื่ออธิบายกลุ่มคนที่มีอายุน้อยและยังไม่ได้เติบโตเต็มที่ อย่างไรก็ตามมีความแตกต่างในการใช้คำว่า เด็ก และ เยาวชน ปัญหาการกระทำของเด็กและเยาวชน ปัจจุบันเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนั้นคือสมาร์ทโฟนและอินเทอร์เน็ต สภาพสังคมที่ซับซ้อนมากมาย และเป็นปัญหาก็คือเด็กและเยาวชนกระทำความผิดที่รุนแรงเหมือนกับผู้ใหญ่

การลงโทษเด็กและเยาวชนตามกฎหมายไทยในปัจจุบัน นั้นเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 ถึง 76 พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 และ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาการลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จุฑาพร วงศ์ทองสรรค์ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ประเทือง ธนิตยผล และรองศาสตราจารย์กำธร กำประเสริฐ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดลพบุรี คณะนิติศาสตรมหาวิทาลัยรามคำแหง

³ กฎหมายเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา), 95.

เยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 ในการนี้จะขอล่าวเบื้องต้นถึงประมวลกฎหมายอาญา ที่กำหนดวิธีการลงโทษเด็กและเยาวชนไว้ โดยถือเกณฑ์อายุเป็นสำคัญในการจำแนกโทษและวิธีการลงโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

1) มาตรา 73 เด็กอายุยังไม่เกินสิบสองปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กตามวรรคหนึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น อายุไม่เกิน 12 ปี ถ้าทำผิด ไม่ต้องรับโทษ

2) มาตรา 74 เด็กอายุกว่าสิบสองปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการ ดังต่อไปนี้ ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาดักเตือนด้วยก็ได้ อายุ 12-15 ปี ถ้าทำผิด ไม่ต้องรับโทษแต่ศาลมีอำนาจสั่ง ให้มีมาตรการพิเศษ เช่น ว่ากล่าวตักเตือน ส่งไปสถานฝึกอบรม หรือ ให้คุมประพฤติ

3) มาตรา 75 อายุสิบห้าถึงสิบแปดปี ถ้าทำผิด ศาลอาจตัดสินลงโทษหรือไม่ก็ได้ หากลงโทษให้ลดโทษ กึ่งหนึ่ง หากไม่ลงโทษให้กำหนดมาตรการฟื้นฟู

4) มาตรา 76 อายุสิบแปดถึงยี่สิบปี ถ้าทำผิด ต้องรับโทษ แต่ศาลอาจลดโทษลงหนึ่งในสาม หรือกึ่งหนึ่ง การลงโทษสำหรับเด็กและเยาวชน⁴ดังกล่าวนี้มีขึ้นเพราะ เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของชาติ ภายภาคหน้าไม่กี่ปีก็จะเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนประเทศ เพื่อไม่ให้เป็น ไม่แก่ดัดยาก และเพื่อมิให้เด็กและเยาวชนที่เปรียบดั่งเสมือนผ้าขาวจืดต้องเปรอะเปื้อน หมองหม่น เพราะมีตราบาป จึงต้องใช้กระบวนการแก้ไขฟื้นฟูมากกว่าลงโทษที่เด็ดขาดรุนแรงแก่เด็ก เมื่อเล็งเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชนเช่นนั้น จึงก่อให้เกิดวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนขึ้น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีความเป็นสากลที่นานาอารยประเทศ เห็นพ้องต้องกัน โดยในปี พ.ศ.2532 ที่ประชุมใหญ่สหประชาชาติได้ให้การรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) ซึ่งประเทศไทยก็ได้ลงนามเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาแล้วด้วย เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 เด็กมักจะมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผ้าขาว มีความไร้เดียงสา และมักถูกบริโภคหรือถูกใช้งานโดยผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมันสามารถเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้เด็กในทางที่ไม่เหมาะสมได้ด้วย และการมองเด็กเป็นเพียง ผ้าขาว อาจทำให้เสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิของเด็ก ได้ ดังนั้นเราควรให้ความสำคัญและเคารพต่อสิทธิของเด็กเสมอ และการลงโทษเด็กควรพิจารณาอย่างรอบคอบ เนื่องจากเด็กมักมีความอ่อนแอและต้องการการแนะนำและการสอนให้เข้าใจเพื่อเรียนรู้จากความผิดพลาดของตนเอง การลงโทษอาจมีลักษณะที่เป็นสัดส่วนและเหมาะสมกับความผิดที่เกิดขึ้น อย่างเช่นการให้การ

⁴ ปัญหาการจับกุมการตรวจสอบ และการสอบสวนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553, (วิทยานิพนธ์นิติศาสตร มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 29

แนะนำ การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และการสร้างโอกาสให้กับเด็กในการเรียนรู้และเจรจากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เด็กเข้าใจถึงผลที่เกิดจากพฤติกรรมของตนเองและเรียนรู้จากประสบการณ์นั้นๆ การสนับสนุนและการให้คำแนะนำให้เด็กเรียนรู้จากความผิดพลาดของตนเองนั้นมีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยในการพัฒนานุคลิกภาพและทักษะในการแก้ไขปัญหาในอนาคต

การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กที่กระทำความผิดควรพิจารณาด้วยความเหมาะสมและอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การแก้ไขมีผลบังคับบัญชาและมีประสิทธิภาพ นี่คือขั้นตอนที่สามารถใช้ได้ และเข้าใจสาเหตุ การเข้าใจสาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมีความสำคัญอย่างมาก เพื่อหาวิธีการแก้ไขที่เหมาะสม อาจจะเป็นเรื่องของความไม่เข้าใจ สภาพแวดล้อม หรือปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การสนับสนุนบวก ให้เด็กเข้าใจว่าพฤติกรรมที่เหมาะสมมีค่าและสามารถทำได้ และส่งเสริมให้เด็กพัฒนาทักษะและพฤติกรรมที่เหมาะสม และการกำหนดข้อกำหนดและเขตข้อมูล ให้เด็กทราบถึงข้อกำหนดและเขตข้อมูลที่ต้องปฏิบัติตาม โดยให้ข้อมูลอย่างชัดเจนและเหมาะสมตามวัยและความเข้าใจ

อย่างไรก็ตาม การให้การตอบสนองที่เป็นบวก ให้การตอบสนองที่เป็นบวกต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมของเด็ก โดยใช้การชมเชยและการประทับใจ การตระหนักความรับผิดชอบ ให้เด็กเข้าใจถึงผลที่เกิดจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตนเองและรับผิดชอบ การสนับสนุนการเรียนรู้ สนับสนุนให้เด็กเรียนรู้วิธีการจัดการกับอารมณ์และสถานการณ์ที่ท้าทาย และพัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหา การเชื่อมโยง หากมีความจำเป็น ควรเชื่อมโยงเด็กไปยังที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเพิ่มเติม เช่น นักจิตวิทยาเด็กหรือนักแพทย์เด็ก เป็นต้น และเหตุผลนี้เองจึงนำมาซึ่งการที่เด็กได้กระทำความผิดรุนแรงมากขึ้น จึงได้มีประเด็นปัญหาต่างๆดังนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับการไม่ต้องรับโทษของเด็ก

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74⁵ มีหลักอยู่ว่า มาตรา 74 บัญญัติว่า เด็กอายุกว่าสิบสองปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (1) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาตักเตือนด้วยก็ได้
- (2) ถ้าศาลเห็นว่าบิดา มารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไป โดยวางข้อกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองระวังเด็กนั้น ไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสามปี และกำหนดจำนวนเงินตามที่เห็นสมควร ซึ่งบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละหนึ่งหมื่นบาทในเมื่อเด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น แต่ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และศาลเห็นว่าไม่สมควรจะเรียกบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมาวางข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น ศาลจะเรียกตัวบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาสอบถามว่าจะ

⁵ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 74

ยอมรับข้อกำหนดตนเองที่บัญญัติไว้สำหรับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองดังกล่าวมาข้างต้นหรือไม่ก็ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นนั้น ก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็กให้แก่บุคคลนั้นไปโดยวางข้อกำหนดดังกล่าว

(3) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังสถานศึกษา หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิต หรือสถานที่ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกและอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ไม่ให้เกินกว่าวันที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม (2) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประพฤติดังกล่าวเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56 ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใดเพื่อคุ้มครองประพฤติดังกล่าว

ในกรณีที่เด็กนั้นไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือในกรณีที่เด็กอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนดดังกล่าวใน (2) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้น ให้อยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควร เพื่อดูแลอบรม และสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอม ในกรณีเช่นว่านี้ ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีอำนาจเช่นผู้ปกครองเฉพาะเพื่อดูแล อบรม และสั่งสอน รวมตลอดถึงการกำหนดที่อยู่และการจัดให้เด็กมีงานทำตามสมควรหรือให้ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นก็ได้

คำสั่งของศาลดังกล่าวใน (2) (3) วรรคสอง และวรรคสามนั้น ถ้าในขณะใดภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดไว้ ความปรากฏแก่ศาลโดยศาลรู้เอง หรือตามคำเสนอของผู้มีส่วนได้เสีย พนักงานอัยการ หรือบุคคลหรือองค์การที่ศาลมอบตัวเด็กเพื่อดูแล อบรม และสั่งสอน หรือเจ้าพนักงานว่าพฤติการณ์เกี่ยวกับคำสั่งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป ก็ให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งนั้นหรือมีคำสั่งใหม่ตามอำนาจในมาตรานี้

จะเห็นได้ว่า เด็กสมัยนี้โตเร็ว ประเด็นที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลยก็อาจมีส่วนทำให้เด็กกระทำความผิดเหมือนกับผู้ใหญ่ เด็กที่ได้รับการปล่อยปละละเลยมักจะขาดความเข้าใจในขอบเขตและกฎระเบียบที่จำเป็นในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เมื่อขาดการแนะนำจากพ่อแม่ เด็กอาจไม่รู้ว่าจะอย่างไรในสถานการณ์ที่ซับซ้อนหรือท้าทาย และอาจตัดสินใจทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมหรือผิดกฎหมายได้ พ่อแม่ที่ปล่อยปละละเลยอาจไม่ให้การสนับสนุนทางอารมณ์หรือสังคมที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาของเด็ก เด็กอาจรู้สึกโดดเดี่ยวและขาดความมั่นใจ ซึ่งอาจทำให้พวกเขาหันไปหากกลุ่มเพื่อนหรือพฤติกรรมที่ไม่ดีเพื่อเติมเต็มความต้องการทางอารมณ์ หากเด็กเติบโตขึ้นในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยพฤติกรรมที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม เช่น การขาดการดูแล หรือการเห็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในครอบครัว เด็กอาจเห็นเป็นแบบอย่างและมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมนั้นด้วย

ดังนั้นการแก้ไขกรณีความผิดร้ายแรงกฎหมายตามมาตรา 74(3) อาจไม่เพียงพอ ต่อเด็กที่กระทำความผิดอาญาอย่างร้ายแรง

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเด็กอายุ 12-15 ปี ได้กระทำความผิดอาญานั้น ยกตัวอย่างเช่นกรณีของเด็ก อายุเพียง 14 ปี ฆ่าผู้อื่นตายโดยเจตนา ซึ่งเป็นความผิดอาหาร้ายแรงโดยหลักการเดิมก็จะถูกอบรมเพียงแค่ 4 ปีเท่านั้น ซึ่งการกระทำดังกล่าวมีอัตราโทษสูง เห็นควรที่จะต้องขยายไปให้มากขึ้นเทียบเท่ากับของเยาวชน

ประเด็นที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการรับโทษของเยาวชนที่น้อยเกินไป

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75⁶ ผู้ใดอายุกว่าสิบห้าปีแต่ต่ำกว่าสิบแปดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่นที่พึงเกี่ยวกับผู้นั้น ในอันที่จะควรวินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษก็ให้จัดการตามมาตรา 74 หรือถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษ ก็ให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงถึงหนึ่ง กรณีนี้หากเด็กได้กระทำความผิดต่อเนื่องหลายกรรม

จะเห็นได้ว่า หากเด็กอายุ 15 ถึง 18 ปี ได้กระทำความผิด จะลงโทษได้ไม่เกินถึงหนึ่งเห็นสมควรให้มีการเพิ่มโทษมากกว่านี้ เป็นหนึ่งในสามหรือเทียบเท่ากับผู้ใหญ่ แต่ยกเว้นโทษประหารชีวิต

แต่อย่างไรก็ตาม โทษดังกล่าวจึงเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดต่อเนื่องหลายกรรม ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดหลายกรรมติดต่อกัน การพิจารณาวิธีการลงโทษและการจัดการควรมีลักษณะเฉพาะที่สอดคล้องกับหลักการของการฟื้นฟู การปกป้อง และการพัฒนาของเด็ก การจัดการการกระทำผิดซ้ำ การปรับแผนฟื้นฟูตามสถานการณ์ (Adaptive Rehabilitation Plan) การปรับแผนฟื้นฟูให้เหมาะสมกับการกระทำผิดที่เกิดขึ้นซ้ำ โดยการเพิ่มการสนับสนุนหรือการจัดการพิเศษที่จำเป็น การใช้แนวทางทางแก้ไข (Restorative Justice) การจัดให้มีการพูดคุยและการเจรจากับผู้เสียหายเพื่อให้เด็กได้เข้าใจผลกระทบของการกระทำของเขาและมีโอกาสที่จะชดเชยความเสียหาย โดยมีการศึกษาและการฝึกอบรมการฝึกทักษะชีวิต (Life Skills Training) เช่น การฝึกทักษะที่จำเป็นในการจัดการกับความท้าทายในชีวิต เช่น การจัดการความโกรธ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หรือการจัดการการเงิน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ (Career Development Education) การให้โอกาสในการเรียนรู้ทักษะอาชีพที่สามารถช่วยให้เด็กมีโอกาสในการทำงานและพัฒนาตนเองในอนาคต การจัดการเด็กที่ทำความผิดหลายกรรมต้องเน้นที่การฟื้นฟูและการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ โดยการใช้วิธีการที่มุ่งเน้นการพัฒนาและการปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมกับอายุและสถานการณ์ของเด็ก

ดังนั้น ในกรณีที่กฎหมายที่บัญญัติแล้วนั้น มีความเห็นด้วยกับตัวบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว หากเป็นการกระทำความผิดอาญาเล็กน้อยไม่ก่อเหตุการณั้สูญเสียถึงชีวิต กฎหมายดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมแล้ว หากตัวบทบัญญัติดังกล่าวให้ลดโทษแก่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็กเยาวชนอายุ 15 แต่ไม่เกิน 18 ปี ศาลควรใช้ดุลพินิจที่จะลดหรือไม่ลดก็ได้ แต่อย่างไรก็ดี การลดโทษดังกล่าวจึงไม่เหมาะสมแก่ผู้ที่กระทำความผิดซ้ำ และทำผิดต่อเนื่อง

⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75

ประเด็นที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการลดโทษ

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 76⁷ มีหลักอยู่ว่า ผู้ใดอายุตั้งแต่สิบแปดปีแต่ยังไม่เกินยี่สิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

จะเห็นได้ว่า การลดโทษสำหรับเด็กและเยาวชนในกรณีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายมีหลายแง่มุมและมีหลายประเด็นที่ต้องพิจารณา ขึ้นอยู่กับกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในแต่ละประเทศ แต่โดยทั่วไปแล้ว จะมีวิธีการลดโทษหรือการจัดการที่มุ่งเน้นการฟื้นฟูและการแก้ไขพฤติกรรมมากกว่าการลงโทษที่เข้มงวด ซึ่งทราบกันดีอยู่แล้วว่าเด็กและเยาวชนในปัจจุบันนั้นได้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงไม่แตกต่างจากการกระทำความผิดของผู้ใหญ่และที่สำคัญ เด็กและเยาวชน ที่เป็นผู้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงเหล่านี้กลับเป็นผู้ที่มีอายุน้อยลงไปเรื่อย ๆ ซึ่งการดำเนินคดีอาญาในกรณีของเด็กและเยาวชนกระทำความผิดนั้นเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว การลงโทษอาญาในการกระทำความผิดอาญา ที่เป็นการกระทำความผิดต่อชีวิตโดยเจตนา อันมีลักษณะของการกระทำที่ร้ายแรงเกินกว่าเด็ก จึงเกิดปัญหาตามมาตรา 76 มีหลักอยู่ว่า ผู้ใดอายุตั้งแต่สิบแปดปีแต่ยังไม่เกินยี่สิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

ดังนั้น หากเช่นกรณีของเด็กหรือเยาวชนได้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงโดยเจตนา ซึ่งอาจจะมีผลเสียตามมาอย่างมาก คือปัญหาเกี่ยวกับการลดโทษ พอที่จะทำให้เด็กเยาวชนกลุ่มนี้ไม่ทราบจำ และกลับมากระทำความผิดซ้ำได้อีก จึงขอเสนอสมควรให้ยกเลิก มาตรานี้เสียเลย เพราะอายุ 18 ปี ล้วนมีความคิด ความอ่านเปรียบเสมือนเป็นผู้ใหญ่แล้ว หากได้ก็กระทำความผิดอาญาร้ายแรงถึงขั้นชีวิตโดยเจตนา จึงให้รับโทษเทียบเท่าผู้ใหญ่เสีย

เอกสารอ้างอิง

กฎหมายเบื้องต้นเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา), 95.

ปัญหาการจับกุมการตรวจสอบ และการสอบสวนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553, (วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์), 29

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 76

⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 76